

UUODEN 2023 TALOUSARVION KEHYS**1. Talousarvion valmistelu ja päätöksenteko**

Satakunnan koulutuskuntayhtymän perussopimuksen mukaan alustava taloussuunnitelma on toimitettava jäsenkunnille lokakuun loppuun mennessä ja hyväksyty taloussuunnitelma marraskuun loppuun mennessä. Taloussuunnitelmaa valmisteltaessa jäsenkunnille on varattava tilaisuus esityksen tekemiseen kuntayhtymän toiminnan kehittämiseksi.

Kuntayhtymän talousarvion laadinta aloitetaan talousarviokehityksen valmistelulla. Yhtymähallituksen hyväksyttyä talousarviokehityksen se lähetetään kuntayhtymän jäsenkunnille tiedoksi ja samalla kunnille varataan tilaisuus esityksen tekemiseen kuntayhtymän toiminnan kehittämiseksi.

Talousarviokehityksen perusteena ovat

- kuntayhtymän strategia (<https://sataedu.fi/sataedu/arvot-ja-strategia/>)
- kuluvan vuoden talousarvio
- edellisen vuoden tilinpäätös
- koulutustarjonta 2023 (liite)

Kehys muodostaa perustan talousarvion ja taloussuunnitelman 2023–2025 varsinaiselle valmistelutyölle.

2. Kuntayhtymän tehtävät

Kuntayhtymän tehtävänä on perussopimuksen mukaan järjestää lakisääteistä ammatillista koulutusta sekä sitä tukevaa muuta koulutus-, kurssi- ja palvelutoimintaa.

Tehtäviensä toteuttamista varten kuntayhtymä ylläpitää koulutuspisteitä Harjavallassa, Huittisissa, Kankaanpäässä, Kokemäellä, Nakkilassa ja Ulvilassa ja omistaa, vuokraa ja hallitsee tehtävässään tarvittavia kiinteistöjä ja toimitiloja. Koulutustoimintaa järjestetään lisäksi tarvittaessa muissa jäsenkunnissa ja yhteistoimintakunnissa.

3. Talousarviokehityksen taustaa

Voimakas työvoimapula leimasi vuotta 2022, vuoden 2023 osalta tilanne on selvästi epävarmempi. Ammatillisen koulutuksen keskeiset tehtävät ovat nostaa ammatillista osaamista, kehittää työelämää ja edistää työllisyyttä. Sataedussa työllisten osuus valmistuneista on noin prosentin alapuolella valtakunnallista osuutta. Työllistymisen merkitys on aivan keskeinen, työllistyminen on inhimilliseltä kannalta erittäin hyvä asia valmistuvalle. Elinkeinoelämän kannalta osaavan työvoiman saaminen ja olemassa olevan henkilöstön osaamisen varmistaminen ja nostaminen ovat keskeisiä asioita.

Sataedun kannalta työllistyminen on yksi osa rahoitusta. Valmistuvien työllistymisasteen nosto on Sataedun läpileikkaavaa teema vuonna 2023.

Vuoden 2023 valtion talousarvio on Marinin hallituksen viimeinen budjetti, keväällä 2023 käydään eduskuntavaalit. Tällä hallituskaudella on ammatillisen koulutuksen rahoitusta nostettu hallitusohjelmassa nimetyillä tulevaisuusinvestoinneilla noin 250 miljoonalla eurolla, vuoden 2022 rahoitus oli 70 miljoonaa, josta Sataedulle kohdentui yli miljoona euroa. Vuoden 2023 osalta hallitus nosti ammatillisen koulutuksen rahoitustasoa 50 miljoonalla eurolla. Vuoden 2023 valtionosuus rahoitus tulee olemaan samalla tasolla kuin vuonna 2022 tai vähän alempana. Suoritus- ja vaikuttavuusrahoitus ovat rahoituksen osia, joihin koulutuksen järjestäjä voi itse vaikuttaa hyvällä työllään. Suoritusrahoituksessa Sataedu on ollut selvästi maan keskiarvoa parempi, vaikuttavuusrahoituksessa Sataedun pitää pystyä nostamaan tasoaan selvästi, alakohtaiset erot ovat suuria. Oppivelvollisuuden laajentuessa vaihteittain, siitä aiheutuvat kulut on luvattu korvata täysimääräisenä koulutuksen järjestäjille. Tämän toteutuminen näyttää epävarmalta.

Kestävä tulevaisuus ja digitaalisuus ovat keskeisimmät teemat hankerahoituksessa Sataedu tulee hakemaan isompia kehittämiskokonaisuuksia erillisten hankkeiden sijaan. Samoin kehittämistyötä keskitetään ja resursoidaan isompina kokonaisuuksina. Vaikuttavuutta varmistetaan neljän kehittämiskorin avulla: opintojen eteneminen, tulevaisuuden oppimisympäristöt ja pedagogia, työelämän kehittäminen ja johtaminen.

Korona näyttää laantuneen ja tällä tiedolla ei ole näköpiirissä mitään poikkeustoimia vuodelle 2023. Korona jätti kuitenkin jäljen niin opiskelijoiden kuin henkilöstön hyvinvointiin. Pitkä etäopiskelu- ja -työjakso vaikutti opiskelijoiden koettuun hyvinvointiin. Opiskelijoiden pahoinvointi on lisääntynyt Suomessa. Sataedu panostaa edelleen henkilökunnan ja opiskelijoiden hyvinvointiin. Työterveydessä uusi kolmen vuoden sopimuskausi alkaa 1.1.2023. Työterveyspalveluiden tuottaja on uudella kaudella Suomen Terveystalo Oy, kuten se on nytkin.

Hyvinvointialueet aloittavat toimintansa vuoden 2023 alusta. Tähän liittyy paljon epävarmuuksia, parhaimmillaan ammatillisen koulutuksen kuraattori-, lääkäri- ja terveydenhoitajapalveluiden laatu parantuu pidemmällä aikavälillä. Lyhyellä ajalla voi olla edessä vaikeuksia palveluiden saatavuudessa. Toinen huolenaihe on hyvinvointialueen organisoituminen, hyvinvointialue on merkittävä työpaikalla tapahtuvan oppimisen paikka Satakunnassa. Kevään 2023 osalta arveluttaa saadaanko työelä- ja työpaikkaohjaajapalautteen koottua hyvinvointialueelta, palautteet ovat osa ammatillisen koulutuksen rahoitusta.

Sataedussa toteutetaan kestävän kehityksen ja vastuullisuuden kehittämisohjelmaa, Kestävän tulevaisuuden Sataedua. Ohjelmassa painotetaan vastuullisuutta erityisesti opetuksen, toimintakulttuurin ja johtamisen näkökulmista. Kestävä kehitys tulee osaksi jokaisen sataedulaisen arkea ja osaamista, niin henkilöstön kuin opiskelijoidenkin osalta. Kestävän tulevaisuuden Sataedu -kehittämisohjelmassa sanoitetaan Sataedun vastuullisuustyötä myös työelämälle, sidosryhmille ja muille yhteistyötahoille. Tarve vastuullisuuden kehittämisohjelmalle nousee vahvasti työelämästä ja ympäröivästä yhteiskunnasta, ja kestävän kehityksen työtä tehdään tiiviissä yhteistyössä työelämän kanssa. Sataedussa tehtävä kestävän kehityksen työ palvelee alueen työpaikkoja sekä opiskelijoiden vahvistuvan osaamisen kautta että tuottamalla suoraan työelämälle osaamista. Sataedun koordinoimassa valtakunnallisessa VASKI -hankkeessa rakennetaan Suomen ammatillisen koulutuksen kestävyystiekartta, hanke päättyy vuoden 2023 lopussa.

4. Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2023

Varsinaisessa talousarviossa esitellään tavoitteet monipuolisemmin, talousarvion kehykseen on koottu keskeiset tavoitteet, joille on jäsenkunnille ja niissä toimiville yrityksille eniten vaikuttavuutta.

Strategian painopiste: Opintojen etenemistä varmistavat ohjaus- ja opetusjärjestelyt						
	2018	2019	2020	2021	2022 TA	2023 TA
Jatkuvan haun osuus %				60 %	70 %	70 %
Yhteishaun kautta tulevat opiskelijat			439	365	393	393
Suoritettujen tutkintojen lukumäärä	1058	1000	903	1557	1150	1250

Toimenpiteet, joilla tavoitteisiin päästään

- Tehdään selvä ohjelma valmistumisen ja työllistymisen tueksi.
- Pedagoginen käsikirja ja pedagogiset tavoitteet päivitetty

Strategian painopiste: Opintojen etenemistä varmistavat ohjaus- ja opetusjärjestelyt, palautteet						
	2018	2019	2020	2020	2022 TA	2023 TA
Työelämäpalaute	4,3	4,3	*)	4**	4	4,2

*) = yli kansallisen keskiarvon

**) Mittaustapa muuttunut.

Toimenpiteet, joilla tavoitteisiin päästään

- Vahvistetaan työelämän kanssa tehtävää yhteistyötä työllistymisen tukemiseksi.

Strategian painopiste: Johtaminen ja henkilöstö						
	2018	2019	2020	2021	2022 TA	2023 TA
Toteutunut opiskelijavuosimäärä	1961	2100	2515	2428	2400	2480
Kiinteistöjen neliömäärä				väheni	vähenee 4000 m ²	säilyy ennallaan

Toimenpiteet, joilla tavoitteisiin päästään

- Toteutetaan hallitusti ja suunnitellusti käytössä olevien ja käytettyjen opiskelijavuosien tasapaino työllisyyttä korostaen, ylitys enintään 60 opiskelijavuotta.

Strategian painopiste: Sujuva ennakointi työelämän tarpeista						
---	--	--	--	--	--	--

Strategian tavoitteisiin liittyvät toimenpiteet

- Työllistymisen nostaminen ykköstavoitteeksi koulutustarjonnasta päätettäessä.

Strategian painopiste: Työelämäyhteistyön toimivuus						
--	--	--	--	--	--	--

Strategian tavoitteisiin liittyvät toimenpiteet

- Työelämäpalveluiden roolin vahvistaminen koulutuspalveluissa
- Työelämäpalveluiden toiminnan vahvistaminen sisäisillä henkilöstösiirroilla

Strategian painopiste: Kestävä kehitys

Strategian tavoitteisiin liittyvät toimenpiteet

- Kestävä kehitys tulee osaksi jokaisen sataedulaisen arkea ja osaamista, niin henkilöstön kuin opiskelijoidenkin osalta.
- Kestävän tulevaisuuden Sataedu -kehittämissuunnitelmassa sanotaan Sataedun vastuullisuustyötä myös työelämälle, sidosryhmille ja muille yhteistyötahoille

5. Taloudelliset tavoitteet vuodelle 2023

Satakunnan koulutuskuntayhtymän perussopimuksen 21 §:ssä on määrätty kuntayhtymän toiminnan rahoitusperiaatteet. Sen mukaan kuntayhtymän on sopeutettava käyttötalous- ja tuloslaskelmaosan menot valtionrahoituksen ja kuntayhtymän omien tulojen tasolle. Tilikauden tulos siirretään kuntayhtymän omaan vapaaseen pääomaan.

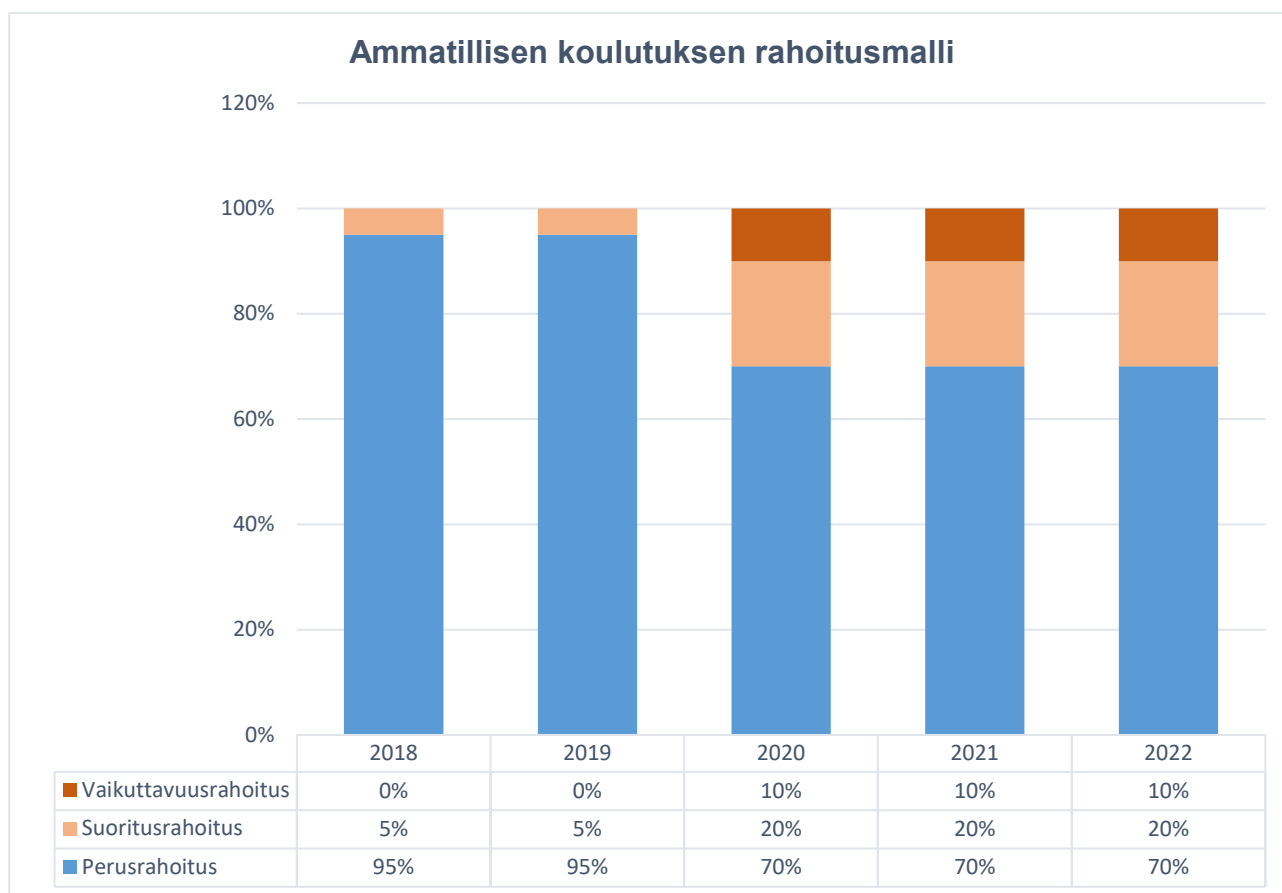
5.1 Ammatillisen koulutuksen rahoitusmalli

Ammatillisen koulutuksen järjestäjälle myönnetään laskennallisesti perusrahoitusta, suoritusrahoitusta ja vaikuttavuusrahoitusta kunkin rahoitusosuuden euromäärästä se osuus, joka vastaa koulutuksen järjestäjän suoritteiden suhteellista osuutta kyseisen rahoitusosuuden kaikkien koulutuksen järjestäjien suoritteista. Rahoitusmalli otetaan käyttöön vaiheittain vuosina 2018–2022.

Koulutuksen järjestäjän osuus perusrahoituksessa perustuu ministeriön koulutuksen järjestäjälle asettamiin tavoitteellisiin opiskelijavuosiin, suoritusrahoituksessa suoritettuihin tutkintoihin ja tutkinnon osien osaamispisteisiin sekä vaikuttavuusrahoituksessa opiskelijoiden työllistymiseen ja jatko-opintoihin siirtymiseen sekä opiskelija- ja työelämäpalautteeseen. Laskennallisen rahoituksen lisäksi koulutuksen järjestäjät voivat hakemuksesta saada strategiarahoitusta, jota ministeriö myöntää harkintaan perustuen.

Lisäksi rahoitusjärjestelmässä otetaan huomioon ammatillisen koulutuksen tavoitteet. Suoritus- ja vaikuttavuusrahoituksella sekä niiden laskennassa käytetyillä kertoimilla pyritään ohjaamaan ja kannustamaan koulutuksen järjestäjiä suuntaamaan toimintaa osaamistarpeita vastaavaksi sekä tehostamaan opintoprosesseja. Suoritus- ja vaikuttavuusrahoituksessa käytetyillä kertoimilla painotetaan esimerkiksi vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien opiskelijoiden tutkintoja tai aikaisemmin työttömänä olleiden työllistymistä.

Asetus ammatillisen koulutuksen rahoituksesta (1244/2020) on vahvistettu 30.12.2020 ja se astui voimaan 1.1.2021.

5.2 Budjettiesitys vuodelle 2023

Valtiovarainministeriön talousarvioesityksen mukaan ammatillisen koulutuksen määräraha vuodelle 2023 on yhteensä 1 032 841 000 euroa. Tästä määrärahasta 990 958 000 euroa on tarkoitettu käytettäväksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisena rahoituksena ammatillisen koulutuksen perus-, suoritus- ja vaikuttavuusrahoitukseen ja edellä mainitun lain 44 §:n 1 momentin mukaisena valtionavustuksena myönnettävään strategiarahoitukseen ammatillisen koulutuksen järjestäjille.

Ammatillisen koulutuksen rahoitus kasvaa 55,5 miljoonaa euroa sisältäen sekä valtion että kuntien rahoitusosuuksien kasvun. Ammatillisen koulutuksen pysyvää rahoitusta lisätään 50 miljoonalla eurolla. Tällä pyritään turvaamaan jatkossakin opiskelijoille riittävä opetus ja ohjaus määräaikaisten lisärahoitusten päätyttyä. Oppivelvollisuuden laajentamisen ja maksuttoman toisen asteen asteittaista toimeenpanoa jatketaan. Uudistukselle varataan 102 milj. euroa ensi vuodelle. Aiemmin päätetyn mukaisesti hoitajamitoituksen muutokseen vastaamiseksi lähihoitajien koulutukseen varataan 30 miljoonaa euroa ja oppisopimuskoulutuksen koulutuskorvauksen määräytymisperusteiden uudistamisen kokeiluun 5 miljoonaa euroa.

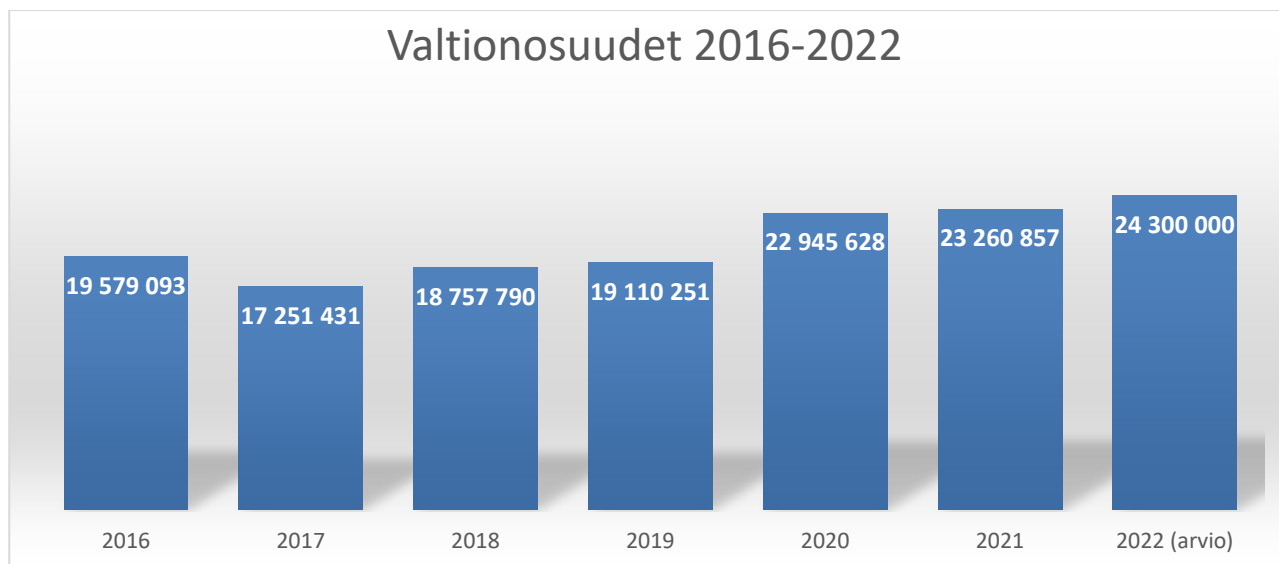
Valtionosuusrahoitteiseen työvoimakoulutukseen ehdotetaan 7,8 miljoonan euron lisäystä, jolla voidaan kouluttaa 700 uutta hoiva-avustajaa vuosina 2023–2024. Kaikkiaan tavoitteena on 1 000 uuden hoiva-avustajan kouluttaminen työvoimakoulutuksena vuosien 2022-2024 aikana. Lisäksi hoiva-avustajien koulutuksen määrärahatarpeita tullaan tarkastelemaan osana syksyn lisätalousarvioesityksen valmistelua. Samassa yhteydessä tarkastellaan myös ukrainalaisten pakolaisten kouluttamisen määrärahatarpeita toisen asteen koulutuksessa.

Hallituksen talousarvioesitystä ei ole vielä käsitelty eduskunnassa, joten lopulliset määrärahat varmistuvat, kun eduskunta on päättänyt talousarviosta.

5.3 Toimintatuotot

5.3.1 Valtionosuudet

Sataedun vuoden 2023 valtionosuusrahoituksen arvioidaan ennakkolaskelmien perusteella säilyvän vuoden 2022 tasolla.

Opiskelijavuosi on yhteismitallinen suorite kaikissa ammatillisen koulutuksen muodoissa. Sataedulle myönnetään **perusrahoitusta** tavoitteellisten opiskelijavuosien mukaisesti. Varainhoitovuoden rahoitusta ei tarkisteta jälkikäteen, vaikka kyseisen varainhoitovuoden toteutunut opiskelijavuosien määrä ei vastaisikaan tavoitteellisten opiskelijavuosien määrää. Tavoitteellisen opiskelijavuosimäärän merkittävät alitukset otetaan kuitenkin huomioon seuraavien varainhoituvuosien tavoitteellisista opiskelijavuosista päätettäessä.

Koulutuksen järjestäjän tavoitteellinen opiskelijavuosimäärä on vähintään järjestämisluvassa ilmoitettu. Sataedun järjestämisluvassa (päätös 14.12.2018, OKM/39/531/2018) opiskelijavuosien vähimmäismäärä on 1814.

Sataedun vuoden 2023 **suoritusrahoituksena** tuleva rahoitus perustuu kustannusryhmän, tutkintotyyppin ja pohjakoulutuksen kertoimilla painotettujen tutkintojen ja tutkinnon osien osuuteen kaikkien järjestäjien vastaavista.

Vuoden 2023 **vaikuttavuusrahoituksesta** myönnetään 70 % opiskelijoiden työllistymisen ja jatko-opintoihin siirtymisen perusteella, 15 % opiskelijapalautteen perusteella ja 15 % työelämäpalautteen perusteella. Työllistymisen ja jatko-opintojen osalta tarkastellaan vuonna 2019 tutkintonsa suorittaneiden tilannetta vuoden 2020 lopussa. Opiskelijapalautteen perusteella jaettavasta vaikuttavuusrahoituksesta neljäsosa myönnetään aloituskyselyn perusteella ja kolme neljäsosaa päättökyselyn perusteella. Heinäkuusta 2021 alkaen kerätty työelämäpalaute vaikuttaa ensimmäisen kerran vuoden 2023 vaikuttavuusrahoitukseen. Tarvittava tietopohja kerätään aina edellisen vuoden perusteella eli vuoden 2023 osalta 1.7.2021–30.6.2022.

Laskennallisen rahoituksen lisäksi koulutuksen järjestäjät voivat hakemuksesta saada strategiarahoitusta, jota ministeriö myöntää harkintaan perustuen. Strategiarahoitusta haetaan erikseen ja myönnetään laskennallisesta rahoituksesta erillisillä päätöksillä varainhoitovuoden

kuluessa. Vuonna 2019 Sataedulle myönnettiin strategiarahoitusta 278 000 euroa. Vuonna 2020 Sataedun strategiarahoituksen määrä oli 40 000 euroa ja vuonna 2021 113 000 euroa.

5.3.2 Tuet ja avustukset

EU-tuet ja avustukset

EU- ja valtionavustushankkeiden budjetti on 1,1 miljoonaa euroa vuonna 2023. Hankkeiden rahoituksesta EU-tukien ja valtionavustusten määrän arvioidaan olevan yhteensä 0,8 miljoonaa euroa ja kuntayhtymän omarahoitusosuuden määrän 0,3 miljoonaa euroa.

5.4 Toimintakulut

Kuntayhtymän toimintakulut ovat kehyksessä 24,8 miljoonaa euroa. Henkilöstökulut muodostavat kuntayhtymän toimintamenoista hieman alle 70 %. Toimintakulut olivat vuonna 2021 25,6 miljoonaa euroa ja vuoden 2022 talousarviossa 24,9 miljoonaa euroa.

Vuoden 2021 lopussa palvelussuhteessa oli 321 henkilöä (vuonna 2020: 321 hlöä, vuonna 2019: 279 hlöä). Vakinaista henkilöstöä oli 218 henkilöä (vuonna 2020: 224 hlöä, vuonna 2019: 218 hlöä), 67,9 % henkilöstöstä. Henkilöstö jakaantui seuraavasti; opetushenkilöstö 234 hlöä (72,9 %), hallinto- ja toimistohenkilöstö 53 hlöä (16,5 %) ja tilapalveluhenkilöstö 34 hlöä (10,6 %). Suunnitelman mukaan Sataedun henkilöstömäärä on vuoden 2023 lopussa noin 290 ja suunnitelmakauden lopussa 270–280 henkilöä.

6. Investoinnit

Sataedun investointien määrä arvioidaan varsinaisen talousarvion valmistelun yhteydessä. Kiinteistöjen osalta lähivuosina tulee selvästi laajempia investointeja kiinteistöstrategian mukaisesti, vuonna 2023 kiinteistöinvestointien määrä kasvaa ja tulee olemaan korkeimmillaan vuosina 2024-2025.

7. Tuloslaskelmaosa

	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2023
Toimintatuotot				
Myyntituotot	23 493 054,92	24 023 961,94		
Tuet ja avustukset	886 194,44	871 174,27		
Muut toimintatuotot	868 804,27	944 175,82		
	25 248 053,63	25 839 312,03	25 800 000	26 325 000
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-16 510 036,50	-18 051 405,54		
Palvelujen ostot	-2 974 946,54	-3 413 621,35		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 691 667,71	-2 884 228,09		
Muut toimintakulut	-1 140 155,32	-1 226 554,32		
	-23 316 806,07	-25 575 809,30	-24 900 000	-24 795 000
Toimintakate	1 931 247,56	263 502,73	900 000	1 530 000
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	31 902,24	31 170,69		
Muut rahoitustuotot	3 861,87	85 370,97		
Korkokulut	-2 106,16	-1 618,91		
Muut rahoituskulut	-55 646,21	-60 876,97		
	-21 988,26	54 045,78	-30 000	-30 000
Vuosikate *)	1 909 259,30	317 548,51	870 000	1 500 000
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunn. mukaiset poistot	-1 435 285,82	-1 517 939,87	-1 500 000	-1 550 000
Arvonalentumiset		-430 848,84		
Tilikauden tulos	473 973,48	-1 631 240,20	-630 000	-50 000
Poistoeron lisäys (-)				
Poistoeron vähennys (+)	48 489,24	48 489,24	50 000	50 000
Varausten vähennys (+)		203 286		
Rahastojen vähennys (+)				
Tilikauden ylijäämä	522 462,72	-1 379 464,97	-580 000	0

*) sitova taso